

چوناقه از نفس گرم مشکبنا رشوی	اگر ز نعمت الوان بخون شوی قانع
فزیب عده بیاصدان مخور صائب که بچوسا ده دلان خرج انتظار شوی	
تا صد گره کشاوه بدست دهاسکے گر خرج بر مراد تو گردد چهاسکے	دست خود از نگار عالق بشوی پاسب در نامرادی این همه بیدار میکنی
وله	
همان بهتر که خرج اینجهان مختصر گردی ز دنیا تا نبوشی چشم که حساب بصر گردی که در دنبال داری صد بلا اگر سپردی همان بهتر که با این سخت رویان نشکر گردی گر از دست حمایت ناتوانا ز اسپر گردی	توان پیش از کجا دار که از خود بجز گردی بمخص گفتگو نتوان زار باب بصیرت قدم بیرون از پیروی گرفتار است شود از چرب نرمی از دها مار گردی ترا ز آتش دوزخ کند فردا سپردی
چو هست از سفره نعمت ترمان جوین صبا چرا چون مهر تابان گرد عالم در بدر گردی	
مشت فانی گر کند سیلاب گرد آوری چون گهر کن زمینار این آب گرد آوری میکند غریب اینجا آب را گرد آوری میکنند این غافلان سباب گرد آوری	میکنند تن هم دل بیتاب گرد آوری آدمی اور نظر با آبرو دار و سوز از سپهر تنگ چشم امید بخشایش خطا در خطر گاهی که باید سرگرفتن باد و دود
ایمن از صرصر بود صائب چراغ دلش هر که در دولت کند اصحاب اگر آوری	

<p>خلق کن با خلق تا از زندگانی بر خور با حضور دل ز لذتهای عالم صلح کن طاعت خور از چشم مردمان شپوه دور لذت باقی بدست آور درین پایان عمر</p>	<p>بر دل پیران محو تا از جوانی بر خوری تا هم اینجا از بهشت جاودا بر خوری چشم اگر داری که از لطف نثار بر خوری تا یکی صراط لذتهای آقا بر خوری</p>
---	--

وله

<p>تا نه بند و راه خواهش بر خود از سدر تا نگر و دور طریق پاکبازی کجیت تا بعیب پیروز از ز عیب دیگران روزیش هر چند بی اندیشه می آید غیب جز وبال محسرت و نسوس جنگام میل</p>	<p>در نظر هاشان اسکن ز نثار و آو می راه بیرون شد ازین شش ز نثار و آو می حاصلی از دیده انور نثار و آو می غیر ازین اندیشه دیگر نثار و آو می مبره از جمیع کسیم و ز نثار و آو می</p>
--	--

وله

<p>بر سر آسبت بنیاد جهان زندگی ما نفس سازست می سازد درین بستان فکر و راه بر خاطر گرانی می کنند از زندگ عمر خود داری طمع کردن چندان عزیزا بسیاری گفتار کوه می کند تا چه بچشم ز بیداری در انجام عیانت</p>	<p>تا بشوی دست و پا از خاکدان زندگی می رود و بباد اوراق خزان زندگی می رود از بس لبرعت کاروان زندگی حلقه گرد و چون زبیر با کمان زندگی چون سبک مغزان بدو از کف زندگی رفت چون نوا غفلت عشقوان زندگی</p>
--	---

وله

<p>زبان در کام کش تا خامش از هم زبان</p>	<p>پوشان چشم تا پوشیده رویان</p>
--	----------------------------------

<p>من و ملازمت آستان تنائی</p>	<p>وله</p>	<p>مخالفت نبود در جهان تنائی</p>
<p>گرفتم موی را کردی سپه بار و چه بسیار چه لازم با دروغ آید سخن آلوده دانا</p>	<p>وله</p>	<p>گرفتم سال اینمان کنی با موجد بسیار مکن با ارتکاب جرم اظهار شیمانی</p>
<p>که آنز پیشود چند آنکه یک است بیج کرد آن اگر از غاشی برب نبی مہری سلیمان</p>	<p>وله</p>	<p>منہ ز شمار دل مہلت صد سالہ دنیا ترا کردند چون پروانہ گرد سر پرزادان</p>
<p>دیوانہ را بجلتہ طغیان چه میری پیش فلک شکایت و نان چه میری</p>	<p>وله</p>	<p>ایدل مرا بجا لم امکان چه میری این دزد با تمام شرک انداس</p>
<p>خمیر بیرون زده نوش قافلہ بانی</p>	<p>وله</p>	<p>در سر انجام سفر باشک از شکزار</p>
<p>کہ خدا بین نشود دیدہ ہر خود بینی</p>	<p>وله</p>	<p>از خودی چشم پوشان اگر این بینی</p>
<p>بیان خدا سے رشکستی کے تو بہ خویشی شکستی ہا سے کہ ازین تنگوفہ بستے</p>	<p>وله</p>	<p>با دستہ رز اگر شکستی گر آویز ترا شکستہ سے بود موی تو سفید گشت بنام سے</p>

<p>بازیچه است عشرت از رنگداری طفلی شیریکه خورده بودم در روزگار طفلی</p>	<p>وله</p>	<p>اگر شیر شادمانی ست خاک یار طفلی شد از فشار گردون مسوسفید سوزد</p>
<p>این فال نه فال است که بریم نگذاری</p>	<p>وله</p>	<p>چون چشم کشودی بجهان دفر و بند</p>
<p>چدی اندیشی از آتش جو با خود چشم زداری</p>	<p>وله</p>	<p>تواند قطره اشکی بهم بچیده و دوزخ را</p>
<p>از ره برزق طره زرتار میرود</p>	<p>وله</p>	<p>چشمیت بنور ستمه ایوان عقل نیست</p>
<p>زیر تیغ محفل آرا پاس بر جا بود</p>	<p>وله</p>	<p>گر بکار نه نشستن چون شمع بینا بود</p>
<p>که نتواند نهاد انگشت کس بر طرف خاموشی</p>	<p>وله</p>	<p>از آن سیمیه ام همچون صد لطف خاموشی</p>
<p>که از هر خنده بر دل میرسد زخم نمایان</p>	<p>وله</p>	<p>که است کن مرا ابر بر دست چشم گریانی</p>
<p>چه ضرورتی زرق بهر در گردی نکه از بی بصری حلقه هر در گردی</p>	<p>وله</p>	<p>مغفلان است در آتش بی گریه سنگان خشم نمودند قدرت را که زمین گهر شوی</p>
<p>وله</p>	<p>وله</p>	<p>وله</p>

ہر کہ وارو با پرزادان معنی خلوتی	ہم جو بارش سیکڑو ہر علقہ تہمتی
فقر اگر فرمانروا سے عالم ایجاویت	از چہ سیکر ہر شاہان از فقیران تہمتی

ولہ

باموی سفیداشک اندمت نشاندیم	صبح چنین تازہ نکر دیم و شور
ہر چند کہ گردید چوکا فورتراموس	دل سر و نگر دید ز دنیا سہر سوس

ولہ

اگر بویہ بخت بر آوری از گوت	کہ ام خار نثار و زبان گویا سنے
-----------------------------	--------------------------------

ولہ

از سخن چند چوسی پارہ پریشان کردی	مہرین بر لب گفتار کہ قرآن کردی
جگر خود مخور از حسرت گلزار خلیل	آتش چشم فرو خور کہ گلستان کردی

ولہ

زاشک و آہ ضعیفان خاکسار تبرس	کہ بود مشرق طوفان تنور پیر پیر
------------------------------	--------------------------------

ولہ

زدستگیری افتادگان ز پادشہین	چو خضر اگر ہو کس عمر جاودان دار
-----------------------------	---------------------------------

ولہ

کہ قرآن بت را بعبودی تائین میکنند	وصف دنیا زینا را ز ازل دنیا کشند
-----------------------------------	----------------------------------

ولہ

چہ خندہ ہا کہ بوضع بیان کنی چون صبح	نفس شمرده زون ہا اگر شمار کنی
-------------------------------------	-------------------------------

ولہ

کلهی آسان سیک نگران سیال
بچشم غیرت من کوه الوند دست پندار

وله

بج پیری شد و از خواب نگشتی بیدار
بر تو شد جامه جسم رام ز غفلت کفنی

وله

تمت خاکست به زلیکا که پیش از خرج شد
من گزتم همجو قارون گنمایانم حتی

وله

خوشی هستی از بیکان عالم بی سخن
چون کشودی لب گفتن نیک بدیشو

وله

بان کز مکر ثبات قدم پر کار میگردد
بقدر یافتن شدن میدود و گرو جان معنی

وله

نوشه گیری که بود شاد و بیاد می غلتا
عنکبوتیست که ناز و بشکاری گس

وله

بر روی برتن تو شود آه سرستی
آگاه اگر شوی که چه مقدار غافل

وله

روز حلقه ذکر خدا بر دهن زینار
که دل چو سپهر صدر بگذر کند با

خاتمه لطیف

محمد تقی علی احسانه که فصیح مملو از فوائد عجایب یعنی انتخاب دیوان
مرزا صاحب در مطبع منشی نو لکشور واقع کانپور ماه شمسیر
علیه الطبع بود